

Teknas innspill til Statsbudsjettet 2021

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 85 000 medlemmer.

Karbonfangst og -lagring (CCS) (kap. 1840)

Tekna er glad for at det etter mange års utsettelse nå blir et fullskalaprojekt for fangst og lagring av CO₂-utslipp fra prosessindustrien på land. Norge har over mange år brukt flere milliarder på forskning og utvikling av CCS, og Equinor har benyttet teknologien i mer enn 10 år offshore på Sleipner og Snøhvit. Fagmiljøene har vært utålmodige, og teknologien har lenge vært klar for oppskalering, og industrialisering. CCS er et nødvendig klimatiltak og en industriell mulighet for verdiskaping og arbeidsplasser som nå må gripes.

Tekna mener at det svekker fullskalaprojektet at Klemetsrud utsettes med ca. ett år og gjøres avhengig av EU-støtte. Vi minner om at det i utgangspunktet lenge var planlagt tre fangstanlegg, deretter to, og nå kun ett anlegg. For god drift av lagringsdelen av prosjektet er det viktig med en stabil forsyning av CO₂ fra flere anlegg. Suksess-kriteriet er volum, og da må flere industrier enn sement komme i gang. Avfallsforbrenning er en industri med store utslipp, og med potensiale for et positivt CO₂-regnskap gjennom fangst fra biologisk materiale. Det er vanskelig å se for seg hvordan de store byene kan nå sine CO₂-målsettinger uten fangst fra sine avfallsforbrenningsanlegg.

Samtidig er det nødvendig å øke midler til forskning for å bidra til å utnytte lagringskapasiteten i det norske fullskalaprojektet og til en framtidig utvidelse av lageret og de industrielle mulighetene.

Stortinget bes avklare at Klemetsrud er en del av det norske fullskalaprojektet og at nødvendige midler for en investeringsbeslutning på nyåret 2021 gjøres tilgjengelig.

Stortinget bes øke midlene til CCS-forskning for å sikre videre utbygging av fangst- og lagringsprosjekter og de industrielle mulighetene for Norge.

Forskningsinstituttene - styrking av de teknisk-industrielle instituttene (kap. 920)

Tekna er positive til økningen i bevilgning til de teknisk-industrielle forskningsinstituttene, men behovet er større enn det neste års statsbudsjett legger opp til. Instituttsektoren har en unik posisjon til å bidra til en bærekraftig utvikling og være driver for omstilling i samfunnet, og det offentlige må i sterkere grad motivere og legge til rette for at næringslivet øker innsatsen, deltakelsen og investeringene i det nasjonale FoU-systemet.

Tekna mener at instituttene bør få økte rammer blant annet for å legge til rette for økt deltagelse fra norsk næringsliv og instituttsektor i Horisont Europa, og for å gjennom det kunne bygge kunnskap for det fremtidige næringslivet og deres krav til omstilling. Tekna viser videre til at langtidsplanen for forskning og høyere utdanning ønsker en trappevis økning av grunnbevilgningen til de teknisk-industrielle instituttene. I årene fremover er det behov for en ytterligere styrking av de teknisk-industrielle instituttene spesielt i forbindelse med omstillingene som kreves i samfunnet for økt bærekraft og post Covid-19.

Vi mener at det er nødvendig med en ambisiøs opptrappingsplan på 150 mill over en femårsperiode som hever grunnfinansierings-nivået til opp mot 25 prosent.

Tekna ber Stortinget vedta en femåring opptrappingsplan for grunnfinansiering av de teknisk- industrielle institusjonene med mål om 25 prosent grunnfinansiering.

Virkemiddelapparatet (kap. 920 og 2421)

De tiltakene som regjeringen har igangsatt i løpet av pandemien har gitt et innovasjonsløft. Det er viktig at det legges til rette for innovasjon og nyskaping i norske virksomheter, det løftet som vi nå har sett må derfor videreføres. Risikoen man står ovenfor ved å ikke satse videre er lavere omstillingstakt mot en grønnere økonomi.

Deltakelse i Horisont Europa og Digital Europe er helt vesentlig for å sikre at norske kompetansemiljøer kan være med i front av forskningen. Tekna er derfor svært positive til at regjeringen med statsbudsjettet 2021 legger opp til deltakelse i disse. Styrkingen av Nysnø med 700 millioner kroner gir store muligheter for å utvikle og å implementere ny klimavennlig teknologi.

Regjeringen bevilget i vår 250 millioner kroner til Forskningsrådet for å styrke Innovasjonsprosjekter i næringslivet (IPN). IPN er et treffsikkert tiltak for å stimulere til forskningsaktivitet i bedrifter og FoU-miljøer. Forskningsrådet har i år mottatt svært mange søknader til IPN og har måttet avvist gode prosjekter i næringslivet.

Tekna ber Stortinget vedta at posten med IPN styrkes med 500 millioner kroner, under forutsetning at bevilgningen skal sikre næringsretta forskning med høy forskningskvalitet og god kunnskapsspredning gjennom samarbeid mellom bedrifter og FoU-miljø.

Tekna etterlyser også status på gjennomgangen av det næringsrettede virkemiddelapparatet. Dette er viktig for å sikre at virkemiddelapparatet oppleves som brukervennlig for de som benytter seg av det. I lys av koronasituasjonen er dette særlig relevant da virkemiddelapparatet har opplevd økt søknadsaktivitet i 2020.

Maritim sektor (kap. 2421)

Norges maritime industri står fortsatt overfor sin mest alvorlige utfordring i moderne tid. Selv om samfunnet nå gradvis åpner opp igjen, viser prognoser at det er fra høsten og utover i 2021 at effekten av koronapandemien for alvor slår inn i de maritime markedene.¹ Bekymringen er at svært mange ansatte står i fare for å bli permittert eller miste jobbene sine i løpet av høsten og vinteren, og at verdifull kompetanse vil gå tapt. Dette er kompetanse vi er avhengig av dersom vi i Norge skal kunne utvikle en eksportrettet bærekraftig grønn skipsfartsnæring for fremtiden.

De foreslåtte bevilgningene er derfor viktige for å sikre aktivitet i næringen, herunder tilleggsbevilgning på 240 millioner for 2021 på verftspakken som kom i revidert nasjonalbudsjett, videreføringen av satsningen Grønn skipsfartsprogram og videreutvikling av null og lavutslippsbåter med støtte til prosjekter og fylkeskommuner. Likevel er ikke dette nødvendigvis nok for å sikre at næringen kommer seg ut av koronakrisen. Et tiltak som ville hatt en umiddelbar og høy aktivitetseffekt i næringen ville vært å forsere bygging av nye statlige skip, som staten allerede har planer om å bygge.

Tekna mener Stortinget bør bevilge 500 millioner kroner til videre utredning av mineryddingskonseptet «Vanguard» til Sjøforsvaret.

Havvind (kap. 1830)

Tekna er skuffet over manglende satsning på havvind i statsbudsjettet for 2021. Norge har et stort potensial for å bygge opp en havvindindustri. Norge risikerer å bli utkonkurrert på dette feltet da andre land satser stort. I Stortingets anmodningsvedtak fra mars 2020 står det at regjeringen må komme tilbake til Stortinget med en «utredning og mulige finansieringsmodeller som kan sikre utbygging og realisering av prosjekter innen flytende havvind». Tekna forventet at Stortinget anmodningsvedtak ville utkvitteres i forslag til statsbudsjett for 2021. Tekna mener at en satsning på

---

¹ [Prognoser for maritim næring \(Menon 2020\)](#)

havbasert vind vil være viktig for å sikre aktivitet for bedrifter i leverandørleddet i olje- og gassindustrien som er i en omstillingsprosess.

Tekna ber Stortinget be regjeringen legge frem en utredning om mulige finansieringsmodeller som kan sikre utbygging og realisering av prosjekter innen flytende havvind i revidert nasjonalbudsjett våren 2021.

Romfart (kap. 922)

Norge har en lang romfartstradisjon og er spesielt viktig for Norge gitt de store havområdene og nordområdene.

Rominfrastruktur har gått fra å være en nisje til å bli strategisk viktig på mange områder. Andøya Space Port gir store muligheter for norsk industri til å ta en posisjon i et voksende marked for oppskyting av små satellitter. Tekna er derfor positiv til de foreslåes midler til å videreutvikle Andøya Space skjuPort. Videre mener vi det er viktig med deltakelse i EUs romfartsprogrammer.